A Fővárosi Ítélőtábla Katonai Tanácsa, mint másodfokú bíróság Budapesten, 2011. november 23. napján megtartott fellebbviteli nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A számviteli rend megsértésének vétsége és más bűncselekmény miatt **a vádlott** ellen folyamatban lévő büntető ügyben a Fővárosi Bíróság Katonai Tanácsa 2011. március 9. napján kihirdetett KB.IV.91/2008/33. számú ítéletét **megváltoztatja.**

A vádlottat az ellene számviteli rend megsértésének vétsége (Btk.289.§ (1) bekezdés a/ és b/ pont) miatt emelt vád alól **felmenti.**

A vádlottal szemben kiszabott pénzbüntetést 200 (kettőszáz) napi tétel, napi tételenként 1.000 (egyezer) Ft pénzbüntetésre **enyhíti.**

A 200.000 (kettőszázezer) Ft pénzbüntetést meg nem fizetés esetén szabadságvesztésre kell átváltoztatni. Ebben az esetben egy napi tétel összegének helyébe egy napi szabadságvesztés lép.

A vádlottat 200.000 (kettőszázezer) Ft bűnügyi költség megfizetésére kötelezi. A fennmaradó 220.876 (kettőszázhúszezer-nyolcszázhetvenhat) Ft bűnügyi költséget az állam viseli.

A halmazati büntetésre utalást mellőzi.

Egyebekben az első fokú ítéletet helybenhagyja.

Az ítélet ellen fellebbezésnek van helye.

I n d o k o l á s:

A Fővárosi Bíróság Katonai Tanácsa a 2011. március 9. napján kihirdetett Kb.IV.91/2008/33. számú ítéletével - az "A" részben - a vádlottat a Btk. 289. §. /1/ bekezdés a.) és b.) pontjaiba ütköző számviteli rend megsértésének vétsége, valamint a Btk. 298/A. §. a.) pontjába ütköző gazdálkodó szervezet vezető állású személyének visszaélése vétsége miatt - halmazati büntetésül - 300 napi tétel, napi tételenként 1000,- forint pénzbüntetésre ítélte. Rendelkezett a pénzbüntetés meg nem fizetése esetére annak szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról. A vádlottat kötelezte az eljárás során felmerült 420.876,- forint bűnügyi költség megfizetésére. Ellenben az ítélet "B" részében az ellene a Btk. 319. §. /1/

bekezdésébe ütköző, de a /3/ bekezdés b.) pontja szerint minősülő jelentős vagyoni hátrányt okozó hűtlen kezelés bűntette miatt emelt vád alól felmentette. Rendelkezett az eljárás során lefoglalt bűnjelekkel kapcsolatban, azokat részben a Bács-Kiskun Megyei Bíróság részére visszaküldeni rendelte, illetve részben az iratokhoz csatolta.

Az elsőfokú tárgyaláson jelenlévő katonai ügyész 3 napi gondolkodási időt tartott fenn nyilatkozatának bejelentésére, majd az első fokú ítéletet tudomásul vette.

A vádlott és védője az ítélet A/ része ellen jelentett be fellebbezést, annak felmentő rendelkezését tudomásul vették. A védő csatolta fellebbezésének írásbeli indokolását. Ennek lényege szerint a vádlott bűnössége nem állapítható meg számviteli rend megsértésének vétségében, mivel szándékosság őt ennek során nem terheli. E körben kifejtette, hogy a vádlott nem személyesen végezte a Kft. könyvelését, hanem a cég könyvelőt alkalmazott, aki felelős az általa végzett könyvelésért. Hivatkozott a bírói gyakorlatra, mely szerint könyvelő alkalmazása esetén, ha az ügyvezető a rá vonatkozó számviteli előírásoknak eleget tett, szándékosság még eshetőlegesen sem terhelheti. A gazdálkodó szervezet vezető állású személyének visszaélése vétsége tekintetében szintén védence felmentését kérte, mivel álláspontja szerint nem hallgatta el a cég vagyoni helyzetét a tulajdonostársak elől. Az erre vonatkozó ítéleti megállapítást alaptalannak tartotta, arra hivatkozva, hogy minden taggyűlés napirendjén szerepelt a cég fizetési nehézsége. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe azokat a háttérjogszabályokat, amelyek magyarázzák a fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet fogalmát, illetve azt, hogy a háttérjogszabályok nem írnak elő az ügyvezető számára határidőt a tájékoztatási kötelezettség teljesítésére. Indítványozta ezért mindkét védence terhére megállapított bűncselekmény tekintetében felmentő rendelkezés meghozatalát.

A Katonai Fellebbviteli Ügyészség a Kf.III.44/2011. számú átiratában az első fokú ítélet tényállásának kiegészítését indítványozta, annak megalapozatlansága miatt. Szükségesnek tartotta az igazságügyi könyvszakértői vélemény alapján annak rögzítését, hogy a Kft. által 2007. május 11.-én nyújtott 557.500,- forint kölcsön átutalását a 2006. évi vevőtartozásra könyvelték, a 2007. július 17.-én adott 1.155.000,- forint könyvelése pedig nem történt meg. Szükségesnek tartotta továbbá azzal is kiegészíteni az ítéletet, hogy a vádlott, mint a Kft. ügyvezetője a Kft-től felvett kölcsönökről a terhelt által a testvére javára 2007. július 17.-én történt ajándékozásról az említett kölcsönök 2007. augusztus 2.-ai felmondásáról nem tájékoztatta a Kft. tagjait. E kiegészítéseket követően az ítélet már felülbírálatra alkalmasnak találta, és indítványozta, hogy az elsőfokú bíróság ítéletét a Fővárosi Ítélőtábla Katonai Tanácsa hagyja helyben, mivel a vádlott cselekményeit az elsőfokú katonai tanács helyesen minősítette és a büntetési célok érvényesülését biztosító jogkövetkezményt alkalmazott vele szemben.

A másodfokú nyilvános ülésen a vádlott védője fellebbezését annak írásbeli indokolásával együtt továbbra is fenntartotta. Kiemelte, hogy az eljárás során eljárt

igazságügyi könyvszakértők alapvetően a 2006. évet vizsgálták, majd azt állapították meg, hogy a 2007. évi könyvelési hiányosságok a korábbi évre vezethetők vissza. Védence azonban csak 2007. január 20.-től volt a Kft. ügyvezetője, ezt megelőzően nem merülhet fel felelőssége a számviteli fegyelem megsértése körében. Felhívta arra is a figyelmet, hogy a cég iratainak lefoglalására olyan időben került sor, amikor még az esetleges könyvelési hiányosságokat korrigálni lehetett volna, hiszen azt csak 2008. májusában kellett az adóhatósághoz benyújtania. Utalt arra is, hogy a felszámolási eljárásban nem merült fel arra adat, hogy bármiféle hiányosságot észleltek volna a cég könyvelését illetőleg. Álláspontja szerint a tagok ismerték a cég helyzetét, az esetleges hibák a könyvelésben korrigálhatók lettek volna, és az sem hagyható figyelmen kívül, hogy könyvelő végezte a cég könyvelését, aki mindig részt vett a Kft. tag-gyűlésein. Mindezek alapján megállapítható, hogy szándékosság nem terheli védencét a számviteli fegyelem megsértése miatt. Álláspontja szerint nem állapítható meg továbbá bűnössége a gazdálkodó szervezet vezető állású személyének visszaélése vétségében sem, mivel a bűncselekmény tényállási elemei nem valósultak meg. A cég fizetésképtelensége folyamatosan fennállt, nem róható védence terhére, hogy a felszámolási eljárás megindulásáról a Kft. tulajdonosai nem tudtak, mivel álláspontja szerint ennek nincs relevanciája. Mindkét vádpont alól indítványozta védence felmentését. Amennyiben a másodfokú bíróság ezen indítványát nem fogadná el, abban az esetben a kiszabott pénzbüntetés enyhítésére tett indítványt.

A Katonai Fellebbviteli Ügyészségnek a másodfokú nyilvános ülésen jelenlévő képviselője az átiratában foglaltakat továbbra is fenntartotta. Az ott tett indítványán kívül a tényállás további kiegészítését a vádlott személyi körét illetően indítványozta azzal, hogy a másodfokú bíróság rögzítse a vádlott korábbi elítélését. A felülmérlegelés tilalmára hivatkozva álláspontja szerint a védő felmentésre irányuló indítványa eredményre nem vezethet, ezért az első fokú ítélet helybenhagyására tett indítványt. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság mérlegelő tevékenységébe tartozik az is, amikor a vádlott tudattartamára von le következtetést.
A védő viszontválaszában arra utalt, hogy nem a bizonyítékok eltérő mérlegelését, hanem a büntető jogszabályokat kitöltő igazgatási normák helyes értelmezését kéri, amely álláspontja szerint lehetőséget ad védence felmentésére.

A Fővárosi Ítélőtábla Katonai Tanácsa az első fokú ítéletet a Be. 348. §. /1/ és /2/ bekezdése alapján bírálta felül. A másodfokú bíróság felülbírálata nem érinti az első fokú ítélet felmentő rendelkezését, mivel az ellen fellebbezést nem jelentettek be.

A másodfokú bíróság felülbírálta során megállapította, hogy az elsőfokú katonai tanács az eljárási szabályokat betartotta, kioktatási kötelezettségének eleget tett. Tárgyalása során a releváns bizonyítékokat számba vette, azokat értékelési körébe vonta, és értékelő tevékenységről az ítéletben számot adott. Megállapítható, hogy a vádlott az eljárás során, így a bírósági tárgyaláson sem tett vallomást, azonban az elsőfokú katonai tanács törvényesen tette bizonyítás anyagává az írásban előterjesztett védekezését. Ezen kívül nagyszámú tanút hallgatott ki, meghallgatta

az ügyben eljárt igazságügyi könyvszakértőket, és bizonyítékok részévé tette a releváns okiratokat is.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az első fokú ítélet hiányossága miatt a Be. 351. §. /2/ bekezdés b.) pontja alapján megalapozatlan, ezért a rendelkezésre álló és az elsőfokú bíróság által is megvizsgált bizonyítékok alapján a Be. 352. §. /1/ bekezdés a.) pontjára figyelemmel kiegészítésre szorul.

A vádlott személyi körét illetően a következőkkel egészíti ki az ítéletet a másodfokú bíróság: "A vádlottat a Csongrád Megyei Bíróság Katonai Tanácsa, amely határozat a Fővárosi Ítélőtábla Katonai Tanácsa 2007. szeptember 19-én 6.Kbf.39/2007számú határozatával jogerőre emelkedett, közúti baleset gondatlan okozásának vétsége miatt 100 ezer Ft. pénzbüntetésre ítélte." Az ítélet 1. számú tényállását a másodfokú bíróság azzal egészíti ki, hogy: "A Kft. könyvelését tanu1 2007. márciusától végezte, a Kft. tehát könyvelőt alkalmazott. A Kft. által 2007. május 11.-én nyújtott 557.500,- forint kölcsön átutalását, a 2006. vevőtartozásra könyvelték, a 2007. július 17.-én adott 1.155.000,- forint kölcsön könyvelése pedig nem történt meg." A 2. számú tényállást azzal egészíti ki, hogy: "A vádlott, mint a Kft. ügyvezetője a Kft-től felvett kölcsönökről a terhelt által a testvére javára a 2007. július 17.-én történt üzletrész ajándékozásról, az említett kölcsönök 2007. augusztus 2.-ai felmondásáról nem tájékoztatta a Kft. tagjait." Kiegészíti továbbá a tényállást azzal, hogy: "A vádlottal szemben hűtlen kezelés bűntette miatt indított büntetőeljárás során foglalta le a katonai ügyészség a Kft. könyvelését."

Az előzőekben írt kiegészítésekkel az elsőfokú bíróság ítélete már mindenben mentes a Be. 348. §. /1/ bekezdésében írt hiányosságoktól és azt a Fővárosi Ítélőtábla Katonai Tanácsa elfogadta felülbírálata alapjául.
Az elsőfokú bíróság az általa megállapított 2. számú tényállásból okszerűen következtetett a vádlott bűnösségére, a Btk. 298/A. §. a.) pontjába ütköző a gazdálkodó szervezet vezető állású személyének visszaélésének vétsége tekintetében, és helyesen minősítette a cselekményét. E bűncselekményt az követi el, aki mint a gazdálkodó szervezet vezető állású tisztviselője a gazdálkodó szervezet vagyoni helyzetéről vagy vezető állású személyről e tevékenységével összefüggésben, illetve a gazdálkodó szervezetre vonatkozóan pénzügyi eszközökről valótlan adat közlésével vagy híresztelésével, illetve adat elhallgatásával a gazdálkodó szervezet tagjait megtéveszti.

Az másodfokú bíróság által kiegészített, irányadó tényállás alapján megállapítható, hogy a vádlott maradéktalanul megvalósította a törvény tényállási elemeit. A Kft. ügyvezetőjeként a 2006 évi IV. Tv. alapján gazdálkodó szervezetet vezető állású személyének minősült, aki tárgyaláson kihallgatott tanúk vallomása szerint lényeges információkat nem osztott meg tulajdonostársaival, a gazdálkodó szervezet vagyoni helyzetével összefüggő adatokat hallgatott el. A Gazdasági Társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény 143. §. /2/ bekezdése b.) pontja szerint az ügyvezető haladéktalanul köteles a szükséges intézkedés megtétele céljából összehívni a taggyűlést, ha tudomására jut, hogy a társaságot fizetésképtelenség fenyegeti, vagy

fizetéseit megszüntette. Az irányadó tényállás szerint mindezt nem tette meg, az érdekeltek nem szereztek tudomást, hogy beállt a cég fizetésképtelensége, a felszámolási eljárás a céggel szemben megindult, ezért a vádlott megvalósította a terhére rótt gazdasági bűncselekményt. E cselekmény vonatkozásában a felmentésre irányuló fellebbezés tehát eredményre nem vezethetett.

A másodfokú bíróság a vádlott számviteli rend megsértésének vétsége miatt emelt vád alól történő felmentése érdekében előterjesztett fellebbezést viszont a következők szerint alaposnak találta.

A Btk. 289.§ (1) bek. a/ és b/ pontjába ütköző vétséget azt követi el, aki a számvitelről szóló törvényben vagy a felhatalmazásán alapuló jogszabályokban előírt beszámoló készítési, könyvvezetési, könyvvizsgálati kötelezettségét megszegi, a bizonylati rendet megsérti és ezzel a vagyoni helyzetének áttekintését, illetőleg ellenőrzését megnehezíti. E bűncselekmény csak szándékosan követhető el, és szükségszerű tényállási eleme a bekövetkezett eredmény is.

A vádlott védője helyesen hivatkozott az irányadó bírói gyakorlatra, mely szerint abban az esetben, ha a Számviteli Törvény alapján a cég számviteli szolgáltatást vesz igénybe, abban az esetben gondosan vizsgálni kell, hogy a gazdálkodó szervezet vezetőjét terheli-e felelősség a számviteli rend megsértése miatt. A Magyar Büntetőjog Kommentár a Gyakorlat Számára kiadvány ezzel kapcsolatban a következőket rögzíti: „Ha a gazdálkodó szervezet vezetője nem személyesen teljesíti kötelezettségeit, hanem közreműködőket vesz igénybe, alapvető kötelezettsége, hogy e közreműködők kiválasztása, utasításokkal ellátása, és folyamatos ellenőrzése során úgy járjon el, ahogy az adott helyzetben általában elvárható. Ez esetben szándékos bűncselekmény miatt büntetőjogi felelősség nem terheli akkor sem, ha a megbízott magatartása tényállásszerű.”

Az irányadó - kiegészített - tényállás szerint a vádlott könyvelőt vett igénybe, nem merült fel arra vonatkozóan adat, hogy nem teljesítette volna ellenőrzési kötelezettségét. A Katonai Fellebbviteli Ügyészség indítványa alapján a másodfokú bíróság a konkrét könyvelési hiba rögzítésével kiegészítette a tényállást. Ebben az időben a cég könyvelését tanu1 látta el, aki elképzelhetőnek tartotta, hogy vétlenül elkövetette ezt könyvszakértők által feltárt hibát. A másodfokú bíróság álláspontja szerint ily módon a vádlottnak még eshetőleges szándéka sem állapítható meg ítéleti bizonyossággal a számviteli rendjének megsértésének vétsége tekintetében.

Nem hagyható figyelmen kívül továbbá azt sem, hogy e hiányosság szoros összefüggésben van az I. r. vádlott terhére megállapított gazdálkodó szervezet vezető állású személyének visszaélése vétségével. Megállapítható, hogy a könyvvezetési és bizonylati hiányosságokat nem hatósági eljárás tárta fel, a más bűncselekmény miatt indult büntetőeljárás során került a könyvelés lefoglalásra és került átadásra a szakértők részére. A könyvelési hiányossággal okozati összefüggésben tehát nem merült fel a cég ellenőrzésének megnehezítése. A vagyoni helyzet áttekintésének megnehezítése pedig a cégtől független külső piaci

szereplők érdekeivel összefüggésben merülhet fel, amely szintén nem állapítható meg a jelen büntetőeljárás során. Nem minősül bűncselekménynek, ha az érintett személy kötelességszegő tevékenysége kizárólag a büntetőügyekben eljáró hatóságok munkáját nehezíti meg. A számviteli hiányosságok pönalizálása elsősorban a hitelezők (gazdasági partnerek), másodsorban a gazdasági tevékenység jogszerűségének ellenőrzésére hivatott pénzügyi szervek tevékenységének elősegítése érdekében került a törvénybe.

Az említett álláspontot tükrözi a Legfelsőbb Bíróság az EBH2010/2022. számon közzétett eseti döntése. Az előzőekből következően megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság tévedett, amikor a vádlott terhére rótta a számviteli rend megsértésének vétségét.

Az előzőekre figyelemmel, mivel e bűncselekmény megvalósításakor a vádlott szándékossága nem állapítható meg, illetve a törvény tényállási elemeként meghatározott eredmény sem következett be, a Fővárosi Ítélőtábla Katonai Tanácsa a vádlottat az ellene a Btk. 289. §. /1/ bekezdés a.) és b.) pontjába ütköző számvitel rendjének megsértése vétsége miatt emelt vád alól a Be. 6. §. /3/ bekezdés a.) pontjára figyelemmel, a Be. 331. §. /1/ bekezdése alapján bűncselekmény hiányában felmentette.

A vádlott büntetésének enyhítése érdekében bejelentett fellebbezést a másodfokú bíróság alaposnak találta.

Az elsőfokú bíróság helyesen tárta fel a bűnösségi körülményeket, amely kiegészítésre szorul azzal, hogy súlyosító körülményként kell értékelni, hogy a vádlottal szemben már folyt marasztalással zárult büntetőeljárás. Nagyobb nyomatékkal kell értékelni viszont az időmúlást.

Figyelemmel a felmentő rendelkezésre a másodfokú bíróság mellőzte a halmazati büntetésre való utalást, és lehetőséget látott arra, hogy a vádlott terhére helyesen megállapított bűncselekmény miatt a pénzbüntetést enyhítse.

A elsőfokú bíróság által kiszabott pénzbüntetés a felmentő rendelkezésre figyelemmel eltúlzott, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet megváltoztatta. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a vádlott terhére rótt cselekmény társadalomra veszélyességével a 200 napi tételű pénzbüntetés áll arányban, ugyanakkor annak napi tétel összegét az elsőfokú bíróság a vádlott személyi, jövedelmi viszonyaira figyelemmel helyesen állapította meg 1000,- forintban. Az összesen 200.000,- forint pénzbüntetés a Fővárosi Ítélőtábla Katonai Tanácsa álláspontja szerint alkalmas a Btk. 37. §-ában írt büntetési célok elérésére.

A másodfokú bíróság a Be. 338. §. /4/ bekezdése alapján mentesítette a vádlottat a bűnügyi költség egy részének a megfizetése alól.

Az elsőfokú bíróság ítéletének egyéb rendelkezései törvényesek, ezért azokat a másodfokú bíróság helyes indokainál fogva helybenhagyta.

A másodfokú bíróság ítélete ellen a Be. 386. §. /1/ bekezdés c.) pontja alapján van helye fellebbezésnek.

A másodfokú bíróság határozata a Be. 372. §. 1/, /2/ bekezdésén alapszik.

Budapest, 2011. november 23. napján

. Ruzsás Róbert hb. dandártábornok s.k.
a tanács elnöke

. Török Zsolt hb. ezredes s.k.
előadó bíró

Dr. Mészáros László hb. ezredes s.k.
bíró

A kiadmány hiteléül:
Horváth Judit
tisztviselő